

ULÍWMA BILIMLENDIRIW PÁNLERIN BILIW DÁREJESIN BAHALAWDÍN MILLIY TEST SISTEMASÍ SHEÑBERINDE QARAQALPAQ TILI HÁM ÁDEBIYAT PÁNINEN TALABANLARDÍN BILIM DÁREJESIN ANÍQLAW HÁM SERTIFIKATLAW USHÍN QOLLANILATUĞIN TEST TAPSÍRMALARÍ QURAMINDAĞI JAZBA JUMISTÍ (ESSE) BAHALAW ÓLSHEMI

Tómondegi jaǵdaylarda esse tekserilmeydi hám 2 ball menen bahalanadı:

- esse jazılǵan, biraq temaǵa sáykes bolmasa;
- essenıń kólemi 100 sózden kem bolsa;
- esse basqa dereklerden kóshirilgen bolsa.

Esse jazılmaǵan bolsa, 0 ball beriledi.

	2 ball	1,5 ball	1 ball	0,5 ball	0 ball
TAPSÍRMA TALAPLARINÍN ORINLANGANLÍĞI					
1	Esse tolıq publicistikalıq stilde jazılǵan.	Ayırım ornında publicistikalıq stilden shegingen.	Kópsihilik ornında publicistikalıq stilden shegingen.	Esse tolıq kórkem ádebiy stilde jazılǵan.	Esse tolıq awızeki sóylew stilde jazılǵan.
2	Jaǵday boyınsha hár eki kózqaras hám de talabannıń jeke kózqarasları tolıq jartılǵan.	Jaǵday boyınsha hár eki kózqaras jartılǵan, talabannıń jeke pikiri jartılmaǵan.	Jaǵday boyınsha kózqaraslardıń birewi tolıq jartılǵan.	Jaǵday boyınsha kózqaraslardıń tek birewi azlap jartılǵan.	Jaǵday boyınsha kózqaraslar jartılmaǵan.
3	Hár eki kózqaras dáliller menen tiykarlanǵan.	Tek bir kózqaras dálillengen.	Hár eki kózqaras ushın keltirilgen ayırım dáliller jaǵdayǵa sáykes emes.	Hár eki kózqaras ushın keltirilgen dáliller jaǵdayǵa sáykes emes.	Hár eki kózqaras dálillenbegen.
TEKSTIN PÚTINLIGI (SÓYLEW KOMPOZICIYASI, SÓYLEWDIN LOGIKALIGI)					
4	Kirisiw, tiykarǵı bólim hám juwmaq tolıq jartıp berilgen.	Esse bólimlerinen tek ekewi tolıq jartılǵan.	Esse bólimlerinen ekewi júzeki jrtılǵan.	Esse bólimlerinen tek birewi tolıq jartılǵan.	Esse bólimlerinen tek birewi júzeki jartılǵan.
5	Logikalıq-qurılısında (tekst bólimleri yaki gáp qurılısında) qátelik gúzetilmegen. Esse abzaclarǵa durıs ajratılǵan.	Logikalıq-qurılıs (tekst bólimleri yaki gáp qurılısında) yaki essenı abzaclarǵa ajratıwda (1-2 orında) qátelegerge jol qoyılǵan.	Logikalıq-qurılıs (tekst bólimleri yaki gáp qurılısında) yaki essenı abzaclarǵa ajratıwda (3-4 orında) qátelegerge jol qoyılǵan.	Logikalıq-qurılıs (tekst bólimleri yaki gáp qurılısında) yaki essenı abzaclarǵa ajratıwda (5-6 orında) qátelegerge jol qoyılǵan.	Logikalıq-qurılısında (tekst bólimleri yaki gáp qurılısında) 7 hám onnan kóp orında qátelikke jol qoyılǵan. Esse abzaclarǵa ulıwma ajratılmaǵan.
6	Logikalıq-mazmunlıq izbe-izlikke tolıq ámel etilgen. Pikirlerdiń tákirarlanıwı gúzetilmegen.	Pikirlerdiń tákirarlanıwı (1-2 orında) ushıraǵan, logikalıq-mazmunlıq izbe-izlik buzılmaǵan.	Pikirlerdiń tákirarlanıwı (3-4 orında) ushıraǵan, logikalıq-mazmunlıq izbe-izlik buzılǵan.	Pikirlerdiń tákirarlanıwı (5-6 orında) ushıraǵan, logikalıq-mazmunlıq izbe-izlik buzılǵan.	Pikirlerdiń tákirarlanıwı 7 hám onnan kóp orında ushıraǵan, logikalıq-mazmunlıq izbe-izlik buzılǵan.
SAWATXANLIQ (SÓYLEWDIN DURISLIGI)					
7	Imla menen baylanıslı qátelik ulıwma ushıramagan.	Imla menen baylanıslı qátelik 1-2 orında ushıraǵan.	Imla menen baylanıslı qátelik 3-4 orında ushıraǵan.	Imla menen baylanıslı qátelik 5-6 orında ushıraǵan.	Imla menen baylanıslı qátelik 7 hám onnan artıq orında ushıraǵan.
8	Puntuaciyalıq qátelik ulıwma ushıramagan.	Puntuaciyalıq qátelik 1-2 orında ushıraǵan.	Puntuaciyalıq qátelik 3-4 orında ushıraǵan.	Puntuaciyalıq qátelik 5-6 orında ushıraǵan.	Puntuaciyalıq qátelik 7 hám onnan artıq orında ushıraǵan.
TIL BIRLIKLERI STILISTIKASI (SÓYLEWDIN ÚYESIMLILIGI)					
9	Qosımta qollaw menen baylanıslı qátelik ulıwma ushıramagan.	Qosımta qollaw menen baylanıslı qátelik 1-2 orında ushıraǵan.	Qosımta qollaw menen baylanıslı qátelik 3-4 orında ushıraǵan.	Qosımta qollaw menen baylanıslı qátelik 5-6 orında ushıraǵan.	Qosımta qollaw menen baylanıslı qátelik 7 hám onnan artıq orında ushıraǵan.
10*	Sóz qollaw menen baylanıslı qátelik ushıramagan.	Sóz qollaw menen baylanıslı qátelik 1-2 orında ushıraǵan.	Sóz qollaw menen baylanıslı qátelik 3-4 orında ushıraǵan.	Sóz qollaw menen baylanıslı qátelik 5-6 orında ushıraǵan.	Sóz qollaw menen baylanıslı qátelik 7 hám onnan artıq orında ushıraǵan.
LEKSIKA (SÓYLEWDIN BAYLIGI, TUSINIKLILIGI HÁM TAZALIGI)					
11	Kórkemlew quralları, jaǵdayǵa sáykes amawlı leksikalıq birlikler hám frazeologizm, naqıl-maqallar, aforizm, hikmetli sózlerden ónimli paydalanılǵan.	Kórkemlew quralları, jaǵdayǵa sáykes amawlı leksikalıq birlikler hám frazeologizm, naqıl-maqallar, aforizm, hikmetli sózlerden ayırım ornında paydalanılǵan.	Kórkemlew quralları, jaǵdayǵa sáykes amawlı leksikalıq birlikler hám frazeologizm, naqıl-maqallar, aforizm, hikmetli sózlerden ayırım ornında orınsız paydalanılǵan.	Kórkemlew quralları, jaǵdayǵa sáykes amawlı leksikalıq birlikler hám frazeologizm, naqıl-maqallar, aforizm, hikmetli sózlerden ornlı paydalanılmaǵan.	Kórkemlew quralları, jaǵdayǵa sáykes amawlı leksikalıq birlikler hám frazeologizm, naqıl-maqallar, aforizm, hikmetli sózlerden paydalanılmaǵan.
12	Orınsız qollanılǵan dialektlik sóz yaki qosımtalar, vulgarizm, varvarizm, parazit sozlerdiń qollanılıwına baylanıslı qátelik 1-2 orında ushıraǵan, biraq stillik úylesimsizlik júzege kelmegen.	Dialektlik, vulgarizm, varvarizm, parazit sozlerdiń qollanılıwına baylanıslı qátelik 1-2 orında ushıraǵan, biraq stillik úylesimsizlik júzege kelmegen.	Dialektlik, vulgarizm, varvarizm, parazit sozlerdiń qollanılıwına baylanıslı qátelik 3-4 orında ushıraǵan, stillik úylesimsizlik júzege kelgen.	Dialektlik, vulgarizm, varvarizm, parazit sozlerdiń qollanılıwına baylanıslı qátelik 5-6 orında ushıraǵan, stillik úylesimsizlik júzege kelgen.	Dialektlik, vulgarizm, varvarizm, parazit sozlerdiń qollanılıwına baylanıslı qátelik 7 hám onnan kóp orında ushıraǵan, stillik úylesimsizlik júzege kelgen.
JÁMI: 24 BALL					

* Sóz qollaw menen baylanıslı stillik qátelikler:

- a) sózdi nadurıs qollaw;
- b) sózlerdi orınsız tákirarlaw;
- c) sózdi artıqsha qollaw;
- d) sózdi túsirip qaldırıw;
- e) baylanıstırıwshı qurallar, kirtipeler menen baylanıslı qátelik.

ESSENÍN JAZÍLÍWINA QOYÍLATUĞIN TALAPLAR:

1. Oy-pikirlerińizdi publicistikalıq stilde bayanlań.
2. Pikirlerińizdi logikalıq izbe-izlikte, ádebiy til normalarına ámel etken halda ańlatıń.
3. Bayan etilip atırǵan barlıq oy-pikirler tek tema sheńberinde bolıwı tiyis.

Esseniń quramı úsh bólimnen ibarat bolıwı kerek:

I. Kiriw. Esseniń kirisiw bólimin jazıwda tómendegilerge ámel etiń:

- 1) kirisiw bólim eki-úsh gápten ibarat bolıwı kerek;
- 2) berilgen jaǵday tekstin dál solay kóshirmeń.

II. Tiykarǵı bólim. Esseniń asosiy bólimin jazıwda tómendegilerge ámel etiń:

- 1) tiykarǵı bólim keminde úsh abzactan ibarat bolıwı tiyis;
- 2) hár bir abzacta táreplerdiń kózqarasları hám jeke kózqaraslarıńızdı tolıq jartıń;
- 3) berilgen jaǵday boyınsha túrli kózqaraslardı turmıshlıq misallar menen dálilleń;
- 4) jeke oy-pikirlerińizdi tolıq hám dáliller tiykarında jartıń.

III. Juwmaqlaw. Esseniń juwmaqlaw bólimin jazıwda tómendegilerge ámel etiń:

- 1) tiykarǵı bólimde ańlatılǵan pikir hám oylarıńızdı ulıwmalastırıń;
- 2) juwmaq eki-úsh gápten ibarat bolıwı kerek.

DÍQQAT! Esse ushın joba dúzilmeydi, epigraf qoyılmaıdı.